

aabenbar Modstrid med hvad der under Sagens 2den Behandling ikke blot blev antydet, men endog blev udtalt fra dem, som maae antages at holde paa den nu ogsaa af Thinget antagne Mening. Det blev nemlig sagt, at man ikke vilde gaae ind paa Mindretallets Anskuelser; fordi man frygtede for, at Statskassen vilde komme til at lide derved (Tscherning: Maa jeg bede om Ordet?); det har virkelig undret mig at høre dette, thi, medens jeg ikke troer, at det vil være nogen stor finantstel Forskjel, om man gaaer den ene eller den anden Vej, forekommer det mig af Alt, hvad der under Sagens 2den Behandling blev sagt og talt fra den anden Side, og af Alt, hvad der ogsaa efter en rigtig Opfatning af det hele Forhold er meget naturligt, at de, der ønske, at ikke Salgsprisen med et bestemt Afslag skulde lægges til Grund for Overdragelsen, men ville have den foretagen efter hvad de kalde en billig Indfæstning og billige Afgifter, maae gaae ud fra den Forudsætning, at Fæstebonden derved vil staae sig bedre. Det vilde ogsaa, efter min og vel ogsaa efter de Flestes Opfatning af det hele Forhold, staae i Modsigelse med den Omfarg, som man ved mange Leiligheder har vist for Fæstebøndernes Tarv, og med den Iver, hvormed man nu søger at gjøre opmærksom paa, at Fæstes Overgang til Selveiendom — og vi have selv igaar hørt dette meget udtryffeligt udtalt — ikke engang kunde være ønskeligt, naar det ikke skete paa en saadan Maade, at Fæstebønderne kunne staae sig meget vel derved — jeg siger, det vilde staae i aabenbar Modsigelse med deres Anskuelser, naar de ikke ogsaa af den Grund gave deres Betragtningssmaade Fortrinnet, fordi de antage, at det i Almindelighed vilde være det for Bøndestanden fordeelagtigste. Ligesaa tilbøielig, som jeg maa være til at antage, at de gjøre dette, og de ansee det for deres Pligt at skaffe Fæstebonden det mest Mulige, ligesaa redebon vil jeg være til at erklære, at jeg, uagtet jeg som sagt ikke antager, at Forskjellen i finantstel Henseende vilde være stor, dog troer, at det i mange Tilfælde vilde stille sig fordeelagtigere for Fæstebonden, naar han bliver behandlet efter Majoritetens, end efter den af Minoriteten forsvarede Regel, der

er den, som nærmest slutter sig til Resolutionen af 1. Juli 1846, og at jeg paa ingen Maade har overseet dette. Hvad nu Gjennemførelsen af denne Resolution angaaer, da skal jeg ikke komme tilbage paa det Bevist, som man har villet føre for dens Uhenstigtsmæssighed; jeg troer, at, hvad jeg i den Henseende fremsførte forrige Gang, staaer endnu uimodsagt, at det især laa i Tidsforholdene, at Resolutionen ikke kunde finde den Indgang, som den efter sin tilstgtede Hensigt forstjente, og det forekommer mig, at navnlig den ærede Taler fra Holbæk Amts 2det District (Tscherning) ogsaa idag var meget nær ved at indrømme noget Lignende. Det er mig aldeles klart, at, dersom Tidsomstændighederne ikke havde gjort, at man i sine Beregninger af Salgsprisen ikke, hvad man ogsaa indtil en vis Grad havde Grund til, var gaaet ud fra og havde stølet paa en bestandig Stigen af Jordegodspriserne, og derafter havde gjort Anslagene til Salgsværdien, saa vilde Resolutionen have havt meget mere Fremgang. Jeg kan heller ikke nægte, at jeg ogsaa troer, at een af Grundene, som have modarbejdet denne Resolutions Fremgang, var, at den ikke fandt Understøttelse fra en vis Side, eller ikke fandtes at være tilstrækkelig i Bøndestandens Interesse af de Personer, som have vidst at forskaffe sig en betydelig Indskyldelse paa Bønderne og de Anskuelser, der for nærværende Tid ere gængse i Bøndestanden. Jeg troer derfor, at det Bevist, som man vil hente fra Resolutionen af 1846, ingenlunde har den Vægt, som man tillægger det. Imidlertid har nu Thinget erklæret sig for, at man ikke skal lægge Salgsprisen til Grund for Fæstes Overdragelse til Selveiendom paa Domainerne; vel havde jeg ønsket, at man havde villet prøve paa, om ikke Thinget vilde forlade denne Anskuelse og gaae ind paa den af Minoriteten foreslaaede Vej, fordi jeg vedblivende maa være overbevist om, at, ligesom det er mere naturligt og principrigtigt, og mere i Overensstemmelse med, hvad man kalder den historiske Grund, at lægge Salgsprisen til Grund for Taxationen af disse Eiendomme, saaledes vilde det ogsaa i den Henseende være meget at foretrække for den valgte Fremgangsmaade, at den Begunstigelse, som man viser Fæsterne paa Kronogods-